

ROTTERDAM CHAMBER MUSIC SOCIETY

Jaarverslag over het jaar 2019

Rotterdam Chamber Music Society (RCMS)

1. Voorwoord

Beste lezer,

De Rotterdam Chamber Music Society heeft ook in 2019 bewezen dat kamermuziek in Rotterdam een plaats heeft. En hoe! Gebaseerd op de visie van artistiek leider Julien Hervé, dat een samensmelting van jong muzikalent met ervaren beroepsmusici voor beiden bruisende muzikale energie oplevert, is een aantal concerten gegeven die de handen langdurig op elkaar wist te brengen.

RCMS draagt op geheel eigen wijze bij aan het muziekklimaat in de stad. We konden niet alleen in Rotterdam-Noord ons trouwe én nieuwe publiek in de Bergsingelkerk verwelkomen, maar ook 'op Zuid' brachten we onze programma's in de Oude Kerk in Charlois. Het opnieuw kunnen spelen van de programma's leverde niet alleen een breder publiek op en een keuzemogelijkheid wanneer de concerten van RCMS te bezoeken, ook op het vlak van artistieke doorontwikkeling was het vaker spelen van een programma een must. Zodoende steeg het niveau van de concerten, wat leidde tot verdieping van de ervaringen van de jonge maar van ook de "iets minder jonge" musici.

Naast de reguliere kamermuziekconcerten zijn we er trots op dat RCMS mede kon organiseren dat de legendarische musicus Reinbert de Leeuw jonge musici een masterclass gaf in een werk dat later binnen de kaders van RCMS in de Bergsingelkerk en de Oude Kerk in Charlois werd uitgevoerd. Tevens leverde RCMS een bijdrage aan Muziek op de Rotte. Voor de nadere details verwijst ik u graag naar de betreffende pagina's verderop in dit jaarverslag.

Het jaar 2019 betekende de start van onze nieuwe zakelijk leider Edwige Leblay. Dankzij haar grote inzet waarborgt zij continuïteit in de concertorganisatie, het delen van informatie via de website en de Facebook-pagina, alsook natuurlijk de broodnodige subsidieaanvragen. Uiteraard zijn wij onze subsidiënten en donateurs zeer veel dank verschuldigd.

Al zeggen we het zelf: het mooiste dat we kunnen doen, het brengen van kamermuziek op het hoogste niveau op de meeste laagdrempelige wijze naar een enthousiast publiek, is in 2019 meer dan uitstekend gelukt.

Hartelijke groeten,

Kees Kramer
Voorzitter Rotterdam Chamber Music Society

2. Activiteiten in 2019

Het eerste deel van 2019 stond in het teken van het verkennen van nieuw publiek en een dito uitvoeringsplek in Charlois. Deze stap naar de zuidkant van de stad heeft RCMS na de zomer voortgezet. Elk RCMS-programma werd zowel in de Bergsingelkerk (Liskwartier) als in de Oude kerk in Charlois uitgevoerd. In Charlois werd meestal op zondagavonden geconcentreerd aansluitend op de uitvoering in Rotterdam Noord. Het spelen voor een ander publiek en wennen aan een andere akoestiek gaf voor de jonge musici een verdieping en nieuwe ervaring ten opzichte van de seizoenen ervoor. Los daarvan kregen de bewoners van Rotterdam Charlois en omliggende wijken de mogelijkheid om prachtige programma's van een hoge artistieke kwaliteit in eigen buurt te horen.

Na de zomer is RCMS twee keer gevraagd om in Rotterdam Noord buiten haar eigen programmering op te treden. Het Rotterdams Volkstheater vroeg om de klassieke kamermuziekprogrammering te verzorgen voor het festival Muziek op de Rotte. Daarnaast heeft een buurtbewoner én reguliere bezoeker van de concerten in de Bergsingelkerk zijn collega's gevraagd om het afscheid van zijn medische loopbaan op (kamer)muzikale wijze te organiseren.

Hieronder leest u meer in detail over alle RMCS-optredens in het jaar 2019.

13 & 16 februari 2019 - Vive la France! - Oude Kerk Charlois & Bergsingelkerk

Het nieuwe jaar van RCMS ging van start met werken van vier verschillende Franse componisten. Het concert begon met Prélude à l'après-midi d'un faune (1894) van Claude Debussy. De openingsmelodie van de fluit gold in haar tijd als baanbrekend. Hierna volgde Maurice Ravels Sonate voor viool en cello (1922) en de 6 Chants d'Auvergne van Joseph Canteloube, de minst bekende componist uit dit programma. Een ware ode aan de glooiende groene heuvels van zijn geliefde streek Auvergne. Het tweede deel van het programma bestond uit het Trio voor hobo, fagot en piano en Le bal masqué van Francis Poulenc.

Naast de Vlaamse sopraan Liesbeth Devos speelden zes vaste musici van het Rotterdams Philharmonisch Orkest (RPhO) samen met drie jong talenten. Het programma bood veel afwisseling in de samenstelling, van een duo tot negen musici tegelijk. Tim Mulleman heeft naast de pianopartij ook de arrangementen van Debussy en Canteloube verzorgd. Een dubbele taak voor een getalenteerde jonge musicus! Door ziekte van de violiste vonden wij gelukkig op het laatste moment twee ervaren collega's bereid om die partij over te nemen op 13 februari. Wij prijzen ons gelukkig met het netwerk van onze artistiek leider en de bereidheid van zijn RPhO-collega's om RCMS uit de brand te helpen. Dit programma heeft een breed publiek getrokken met 273 mensen in R'dam Noord en 120 in R'dam Charlois.

4 & 5 mei 2019 - Quatuor pour la fin du temps - Bergsingelkerk & Oude Kerk Charlois

Olivier Messiaen schreef zijn “Quatuor pour la fin du temps” toen hij als krijgsgevangene in kamp Görlitz zat. Messiaen, zelf pianist, ontmoette daar klarinettist Henri Akoka, violist Jean le Boulaire en cellist Étienne Pasquier. Nadat hij met behulp van de sympathieke bewaker Carl-Albert Brüll papier wist te bemachtigen, schreef hij zijn “Quatuor pour la fin du temps”. De concerten vonden plaats op 4 en 5 mei, vanwege de onstaansgeschiedenis van dit werk waren de uitvoeringen bijzonder toepasselijk.

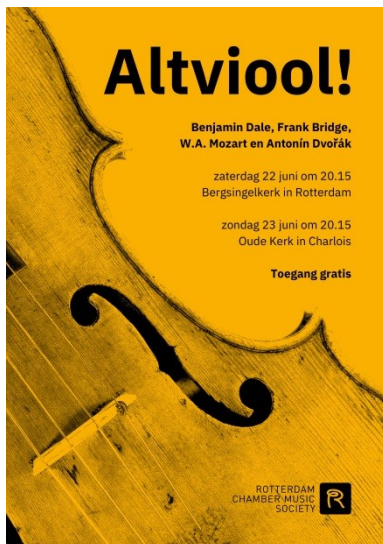
Voor deze concerten was de situatie anders dan gebruikelijk bij RCMS. Vier jonge musici die zich nog in de beginfase van hun carrière als beroepsmusici bevonden, hebben de uitvoering verzorgd. Ze hadden dit keer geen ervaren musici tijdens het concert aan hun zijde. In plaats daarvan zijn ze gecoacht door de artistiek leider van RCMS, Julien Hervé. Na een periode van intensieve repetities hebben ze de vrijdag voor de concerten hun repetitieproces afgesloten met een unieke masterclass door Reinbert de Leeuw.

De Leeuw kende alle aspecten van de muziek van Olivier Messiaen en de uitvoeringspraktijk als geen ander. Hij was een groot bewonderaar van deze Franse componist, heeft hem persoonlijk gekend en met hem samengewerkt. Tevens heeft hij als pianist het *Quatuor pour la fin du temps* vaak uitgevoerd. Wij zijn hem dankbaar voor zijn begeleiding van de jonge musici. De masterclass vond plaats in Codarts en trok 60 mensen. Op 4 mei werd in de Bergsingelkerk de dodenherdenking geïntegreerd in het concert. 212 personen waren aanwezig bij dit concert. Op Bevrijdingsdag waren er 96 personen aanwezig in Charlois.

De musici van het MIR ensemble gaven aan dat deze ervaring hen zeer heeft geholpen in hun ontwikkeling. Violist Ioan Haffner heeft een vaste aanstelling gekregen in het Orquesta Sinfónica de Galicia (Spanje). Klarinettiste Mutsumi Watanabe is een vaak gevraagd remplaçante bij het RPhO en het Antwerp Symphony Orchestra. Cellist Alexis Bove heeft een tweede plaats behaald tijdens een auditie. Dit zijn grote stappen voor jonge musici. De samenwerking met Codarts (waar de masterclass gegeven werd) was zowel op productioneel als op het communicatievlak een groot succes. Inmiddels is maestro Reinbert de Leeuw niet meer onder ons, wat deze ervaring nog bijzonderder maakt.

22 & 23 juni 2019 - Altviool! - Bergsingelkerk & Oude Kerk Charlois

De altviool is een vast instrument van het symfonieorkest en onmisbaar binnen strijkensembles. Desondanks wordt het oudste lid van de vioolfamilie zelden in het zonnetje gezet. Daar wilde RCMS iets aan doen door *Introduction & Andante, op. 5* voor 6 altviolen van Benjamin Dale, het duet *Lament* van Frank Bridge en twee strijkkwintetten van W.A. Mozart en Antonin Dvořák uit te voeren.

Het programma werd samengesteld door Julien Hervé en zijn RPhO-collega Veronika Lénártová. Ze heeft drie collega-altisten uit het orkest gevraagd om samen met haar en vier jonge musici te komen spelen, twee altviolisten, een violist en een cellist. De exceptionele weersomstandigheden van het een-na-laatste weekend van juni (prachtig warm weer na weken van frisse temperaturen) zijn de meest logische verklaring voor een minder groot aantal bezoekers dan gebruikelijk in de Bergsingelkerk (136) en iets minder dan verwacht in de Oude Kerk Charlois (76). De concerten waren desalniettemin geslaagd.

Extra concerten - RCMS buiten haar eigen programmering

In september en november heeft een door RCMS samengesteld strijkkwartet (2 violen, 1 altviool & 1 cello) op twee gelegenheden gespeeld, naast onze 'eigen' programmering.

13 september 2019 - Festival 'Muziek op de Rotte' - W.A. Mozart Divertimento's

Op uitnodiging van het Festival "Muziek op de Rotte" dat een weekend lang muziek programmeert op het Noordplein aan het water, heeft RCMS de uitvoering van het klassieke kamermuziekprogramma op zich genomen. Het festival ontving 4.000 bezoekers over het hele weekend. Op vrijdagavond kregen de muzikliefhebbers van Rotterdam Noord een voorproefje van het najaarsprogramma 'Young genius' met de uitvoering van twee Divertimento's van Mozart. De jonge musici startten hiermee een traject van in het totaal 5 concerten. De onbevangen nazomerse sfeer was een fijne setting voor een avondje uit op het plein. Bijzonder om een groot gemêleerd publiek te zien genieten van deze prachtige muziek in een ontspannen festival sfeer. De reacties van de toeschouwers waren ronduit positief, de sfeer met andere musici gezellig. Het Rotterdams Volkstheater was heel enthousiast en heeft aangegeven de samenwerking te willen voortzetten.

28 nov - W.A. Mozart Divertimento's & Mendelssohn kwartet - afscheid Dr. Liem

Later in in het jaar, eind november, na de uitvoeringen van het Young Genius-programma, hebben dezelfde 4 jonge musici een concert in besloten kring gegeven. Een groot muzikliefhebber en enthousiast bezoeker van de RCMS-concerten, benaderde ons met de vraag of RCMS het afscheid van zijn medische loopbaan muzikaal kon omlijsten. RCMS heeft op zijn vraag om een kleinschalig kamermuziek concert te geven als afscheidsreceptie met veel enthousiasme gereageerd. Planningstechnisch hebben wij een moment gezocht dat het toeliet om de jonge musici die het Mozart divertimento voor het Festival "Muziek aan de Rotte" en de Young Genius-concerten ingestudeerd hadden, opnieuw te laten spelen. Het programma werd in samenwerking met hen opgesteld. Het kwartet van Fanny Mendelssohn was een uitdaging die ze zelf aangedragen hebben. Samen met de vrijwilligers van de Bergsingelkerk hebben we Dr. Liem de afscheidsavond gegeven waarvan hij gedroomd had voor een publiek van ruim 120 collega's en familie. Dr. Liem draagt onze stichting een warm hart toe en heeft daarom zijn gasten gevraagd om een donatie aan RCMS te doen i.p.v. een cadeau aan hem. Deze actie heeft rond de € 3.000,- opgebracht, wat zeer welkom was in deze periode van tegenvallende subsidies.

20 & 21 november 2019 - Young genius - Bergsingelkerk & Oude Kerk Charlois

**MUZIKALE
GENIEËN**

**Mozart
Mendelssohn**

woensdag 20 november om 20.15
Oude Kerk in Rotterdam Charlois

donderdag 21 november om 20.15
Bergsingelkerk in Rotterdam Noord

rotterdamchambermusicsociety.nl

Toegang gratis

Zowel Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791) als Felix Mendelssohn-Bartholdy (1809-1847) zijn op jonge leeftijd beroemd geworden door hun uitzonderlijke muzikale gaven. Hoewel ze beiden jong zijn gestorven, hebben ze een kolossaal oeuvre achtergelaten. Een strijkkwartet bestaande uit jonge musici heeft het seizoen 2019-2020 geopend met het *Divertimento KV. 136*. Daarna hebben Julien Hervé en zijn ervaren collega's een tipje van de sluier opgelicht en twee stukken van hun nieuwe cd gespeeld: het *Allegro in Bes* en het *Kwintet in A* voor vier strijkers en bassetklarinet. Na de pauze hebben de acht strijkers van deze avond het *Octet op.20* van Mendelssohn gespeeld.

Echt een feest voor de bewoners van Rotterdam-Noord en -Zuid om deze uitzonderlijk begaafde musici te horen spelen! En een eer voor de jonge musici om met ervaren collega's van dit postuur te mogen spelen. Gordan Nikolic, Goran Gribajcevic, Roman Spitzer en Céline Flamen zijn niet alleen uitmuntende musici, maar ook ervaren docenten. De jonge musici hebben 2 dagen lang met hun coaches kunnen werken aan het Octet van Felix Mendelssohn. Daarnaast kregen ze ook coaching bij het Divertimento, wat ze zelfstandig uitgevoerd hebben. Het publiek heeft de weg naar de Bergsingelkerk goed weten te vinden (216 bezoekers). De bewoners van Charlois waren in iets minder grote getale aanwezig in de Oude Kerk Charlois: 89.

21 & 22 december 2019 -Slagwerk! ` Wooden Touch - Bergsingelkerk & Oude Kerk Charlois

De eindejaarfestiviteiten werden ingeluid door RMCS met een knallend programma. Vier Rotterdamse musici speelden een repertoire van over de hele wereld, uitsluitend gewijd aan slagwerkinstrumenten. Slagwerk, zowel ritmisch als melodisch, spreekt enorm tot de verbeelding. In vrijwel alle culturen maakt slagwerk onderdeel uit van de volksmuziek. In de (westerse) klassieke muziek speelt het zelden een rol op de voorgrond. Met werk van Rotterdammer Aart Strootman, de Amerikaan Steve Reich en de Israëliër Adi Morag was het slagwerkrepertoire breed vertegenwoordigd. Daarnaast kon het publiek genieten van de arrangementen voor twee/vier marimba's van Georgi Tsenov en van werken van Béla Bartók, Jean Sibelius, Darius Milhaud en Adnan Saygun.

De jonge maar veelgeprezen musici Georgi Tsenov en José Minarro Sanchez (xSight@ Percussion duo) vroegen voor dit programma hun Codarts-docenten Hans Leenders en Ramon Lormans om een programma samen te stellen en gezamenlijk uit te voeren. In verschillende formaties hebben ze het publiek verrast met 'een heel mooi alternatief voor het aan Kerst gerelateerde culturele aanbod'. Hoewel deze concerten werden ondersteund door een bijdrage van de wijkraad Liskwartier/Bergpolder en van de gebiedscommissie Charlois, was het publiek waarschijnlijk te druk met de eindejaarsvoorbereidingen en/of vakantie. Ondanks de enorme inzet van RCMS en de buurtbewoners was er relatief weinig publiek aanwezig (140 in de Bergsingelkerk en 66 in de Oude kerk Charlois). De aanwezigen waren er niet minder enthousiast om, integendeel: 'Met veel plezier geluisterd. Mooi afwisselend programma en die twee jongens maken er met plezier een complete show van'. Voor de jonge musici was het ook een hoogtepunt van hun muzikale jaar: 'The last concert was the "cherry on top of the cake" - playing together with the people that made the best of what we are today. Ramon Lormans and Hans Leenders - THANK YOU!!!' Aldus José & Georgi.

3. Behaalde resultaten

Het jaar 2019 is voor RCMS een druk jaar geweest met bij elkaar 13 uitvoeringen en een masterclass. De 31 verschillende musici hebben welgeteld 1484 personen bereikt, plus een deel van de 4.000 bezoekers van het Festival Muziek op de Rotte.

Het samenwerkingsverband met Codarts heeft naast de bekende vorm (muziek-instrumenten lenen, repetitieruimte gebruiken) een andere diepgang gekregen door de gezamenlijke organisatie van de masterclass door Reinbert de Leeuw rondom de uitvoeringen van Messiaens Quatuor pour la fin du Temps. Samen met de musici heeft het publiek de enorme expertise, positieve benadering en scherpe aanpak van De Leeuw mogen ervaren.

Daarnaast is een nieuw samenwerkingsverband aangegaan met het Rotterdams Volkstheater. En tenslotte hebben wij samen met de vrijwilligers van de Bergsingelkerk een concert voor besloten kring georganiseerd. De 4 jonge musici die het 'ad hoc' kwartet vormden hebben 5 keer samen voor publiek gespeeld. Dat heeft hen meer verdieping in het samenspelen geboden, en ook meer mogelijkheden tot het opdoen van podium-ervaring. Met dit muzikale afscheid is ook een andere inkomstenbron aangeboord, namelijk de giften van de gasten, en deze zijn een zekere steun geweest voor het seizoen 2019-2020.

De inbedding in het culturele leven van Charlois is verder ontwikkeld. Buurtbewoners steunden RCMS want voor het realiseren van het laatste concert van 2019 ontving RCMS een bijdrage van de Wijkcommissie. De lokale muzikschool docent kent RCMS en promoot de concerten bij zijn leerlingen, evenals de ondernemers van Koffie en Ambacht, Kopie Soesoe en kunstenaars die betrokken zijn bij Charlois Speciaal. Er is een link gelegd met de basis- en middelbare scholen in de wijk tijdens de voorbereiding van het concert 'Slagwerk: wooden touch!' om zowel de leerlingen als de docenten te informeren over onze activiteiten.

RCMS stuurde ook in 2019 uitnodigingen en nieuwsbrieven aan iedereen op de mailinglijst. Het aantal inschrijvingen voor deze nieuwsbrieven is in dit jaar met 527 adressen bijna verdubbeld ten opzichte van vorige jaar. Wij houden zoveel mogelijk contact met onze achterban die ons een warm hart toedraagt. In de laatste mailing van 2019 stond een oproep om mee te denken over andere mogelijkheden voor het verspreiden van informatie dan het flyeren. Een stuk of 10 mensen hebben hierop gereageerd met verschillende voorstellen. De ene legt flyers op zijn werk neer, de ander verspreidt ze in zijn eigen netwerk/buurt (niet via de brievenbus) of via de VvE's.

Wij sturen de lokale en landelijke pers een persbericht over onze concerten en hebben een prettig samenwerkingsverband met onze partners. 'Young genius' werd ook aangekondigd in de nieuwsbrief van het RPhO. Het laatste concert van 2019 is paginabreed in de wijkkrant van het Liskwartier aangekondigd. Onze activiteiten worden ook altijd op de website van Codarts opgenomen.

Naast de website communiceert RCMS met haar publiek via Facebook. Met 1.043 'likes' is dit een manier om op een lossere manier publiek te bereiken. Vaak moedigen toeschouwers van het eerste concert hun netwerk aan via commentaren om het tweede niet te missen. Het delen van foto's en filmpjes van de repetities geeft een kijkje in de keuken van de voorbereidingen. Voor de meer visueel ingestelde personen zijn wij ook begonnen om over onze activiteiten op Instagram te berichten. Met 100 abonnees zoeken wij nog een manier om dit kanaal verder te laten bloeien en groeien.

De aankondigingen van de concerten zijn ook in het Pools en Bulgaars vertaald om buurtbewoners die Nederlands niet machtig te zijn te kunnen informeren.

4. Visie op de toekomst

Vanuit een stevige basis in R'dam Noord willen wij het netwerk in Charlois blijven vergroten. De uitdaging is groot. Het pad dat ingeslagen is met 'Wooden touch' om basis- en middelbare scholen te benaderen, samenwerking te zoeken met de lokale muziekschool en mee te denken met buurtinitiatieven willen wij verder bewandelen. Wij zoeken naar nieuwe invalshoeken om een zo breed publiek mogelijk te benaderen.

Kansen geven aan jonge musici om ervaring op te doen en samen te spelen met ervaren collega's is onze kerntaak. Wij hopen dat er meer vragen komen hetzij van andere initiatieven of van particulieren om kamermuziekconcerten te organiseren. Ook willen wij het effect op de muzikale ontwikkeling van de jonge musici beter registreren, zodat onze subsidiegevers goed kunnen zien hoe belangrijk het samenspelen met musici van de hoogste kwaliteit is.

5. Organisatie

Stichting Rotterdam Chamber Music Society
Heemraadssingel 88
3021 DE Rotterdam
KvKnr: 63041685

Bestuur

Kees Kramer, voorzitter
Egbert Schagen, penningmeester
Evelien Masselink, secretaris
Eefje Habraken, plaatsvervangend voorzitter

Julien Hervé, artistiek leider
Edwige Leblay, zakelijk leider

Onder de patronage van
Yannick Nézet-Séguin, ereambassadeur
Lahav Shani, erevoorzitter

6. Financieel Verslag

De kosten voor deze activiteiten worden voor een derde gedekt door eigen inkomsten. Voor het resterende deel zijn wij aangewezen op subsidies van de Gemeente Rotterdam en particuliere fondsen. In het bijgevoegde overzicht ziet u hoe onze oorspronkelijke begroting bijgesteld werd naar aanleiding van tegenvallende subsidie-inkomsten zonder in te boeten aan het bijzondere concertprogramma en de hoge kwaliteit van de uitvoeringen. Met ingang van 2018 heeft onze stichting een ANBI status toegewezen gekregen. Wij prijzen ons gelukkig met betrokken begunstigers. Evenals wij zijn ze begaan met het steunen van jonge musici en toegankelijke maken van kamermuziek. Hun financiële bijdrage wordt zeer gewaardeerd.

In de bijgevoegde Jaarrekening 2019 treft u een compleet overzicht van de inkomsten en uitgaven van RCMS.